

Sarcòfag dels Montpalau

Pineda de Mar

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Carrer Reverend Antoni Doltra, s/n
Emplaçament Església de Santa Maria

Coordenades:

Latitud: 41.628810079183
Longitud: 2.6897916197777
UTM Est (X): 474160
UTM Nord (Y): 4608611

Classificació

Número de fitxa 08163 - 224
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia Objecte
Estil / època: Medieval Gòtic
Segle XIV-XV
Autoria de l'element: Desconeguda
Estat de conservació Bo
Protecció Física
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Restringit
Ús actual: Cultural
Titularitat Privada accessible
Titular: Bisbat de Girona (Plaça del Vi, núm. 2 - 17004 - Girona)

Fitxes associades:

[Església parroquial de Santa Maria](#)

Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dc., 05/06/2024 - 17:04

Descripció

Sarcòfag de pedra anicònic, és a dir, sense imatges però amb un escut d'armes a la part central del frontal, amb dues creus als costats en relleu enfonsat.

El vas té una estructura d'ortocedre amb una tapa de doble vessant. Fa 77 cm. de llarg, 52 cm d'ample i 46 cm. d'alçada.

Es va trobar encastat a la façana principal de l'església durant les darreres restauracions i el col·locaren a l'interior de l'església, en un dels pilars de suport i a certa alçada. Joaquim Graupera l'ha estudiat (2020) i li dona una cronologia del segle XIV o XV.

Observacions:

La família dels Montpalau van ser cavallers i castlans del castell homònim situat dalt del cim del turó de Montpalau.

Història

El primer temple es consagra l'any 1079, pel bisbe de Girona Berenguer Guifré. Tot i que en tenim poca informació, la parròquia de Santa Maria de Pineda – d'estil romànic – estava sota domini dels senyors de Montpalau. Aleshores, l'ocupació del territori era dispersa, entre camps de conreu i masies.

El primitiu temple romànic es substitueix per un de gòtic. Al llarg dels segles ha sofert nombroses modificacions. Des de 1514 s'encarreguen diverses reformes a diferents mestres d'obres. La més destacada és fruit d'un dels episodis històrics més coneguts: l'atac pirata que va patir el poble l'1 d'agost de l'any 1545, per part del corsari turc Dragut. L'església fou atacada i els pirates robaren tot allò que era de valor. A partir d'aquell moment, el temple i altres indrets de Pineda es fortificaren. La llinda de la porta d'entrada ho recorda amb la següent inscripció: *«A 1 d'Agost de MDXLV a punta de alba XI galiotes de turchs posaren la gent en la plage, cremaren les portes de la Sglesia e moltes cases, e mataren e cativaren LXX animas; pujant fins a casa de Palau. A migjorn se tornaren enbarcar. Per reparo dels poblats s'és fortificada esta Sglesia de Pineda»*

L'autorització per a fortificar l'església arriba el 27 de maig de 1562, i s'emmuralla el recinte al voltant de l'església. Les obres van a càrrec de Jean de Tours. Altres edificis van seguir el mateix exemple, i es fortifiquen cases com Can Jalpí, Mas Cànovas, o Can Castellar, construint-hi torres de defensa.

S'encarrega la construcció de la nova sagristia al mestre d'obres Miguel de La Gaspi. D'aquesta mateixa època és la capella de Sant Joan Baptista i el retaule major, pintat per Gabriel Bou, de Girona. La segona reforma important es produeix al segle XVIII, quan es van construir les dues naus laterals més i una altra porta d'estil barroc, a la façana de llevant, amb la llinda que té gravat l'any de construcció (1718) i el campanar, a més de la façana barroca.

Finalment al segle XX es basteix la Capella del Santíssim, construïda per Josep Perpinyà. Presenta tres rosasses amb vitralls emplomats i una imatge de la Pietat, esculpida per Frederic Marès.

L'aspecte de l'església actual és el resultat de la intervenció que es va portar a terme l'any 1948, a causa dels desperfectes causats durant la Guerra Civil espanyola, quan l'arquitecte Isidre Puig Boada va decorar la façana exterior amb els esgrafiats que es poden veure actualment. A partir de 1939, començaren les obres de restauració sota la direcció de l'arquitecte Isidre Puig Boada. Es va coronar el campanar vuitavat, i s'instal·là la campana.

La darrera restauració de la façana data del 1988, quan es va trobar el sarcòfag que hi ha a l'interior del segle XIV o XV.

Bibliografia

GRAUPERA GRAUPERA, Joaquim (2020). "L'escultura funerària monumental al Maresme. Inventari i estat de la qüestió", dins *In Marítima*, núm. 3, p. 195. III Simposi sobre història, cultura i patrimoni del Maresme medieval.

